

SASKAŅOTS

Profesionālās izglītības un nodarbinātības
trīspusējās sadarbības apakšpadomes
2008. gada 21. maija sēdē protokols Nr. 4

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums - jaunatnes lietu speciālists.
2. Profesijas kods – nav.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis - piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
-jaunatnes lietu speciālists veic darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, īsteno un koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja organizēt darbu ar jaunatni saskaņā ar valsts un pašvaldību izvirzītajām prioritātēm jaunatnes politikas jomā.
2. Spēja izprast starptautiskās prioritātes jaunatnes politikas jomā.
3. Spēja veikt jaunatnes politikas īstenošanas izvērtēšanu.
4. Spēja formulēt un analizēt problēmas, kas pastāv darbā ar jaunatni.
5. Spēja izvērtēt, kādi pasākumi, projekti un programmas ir nepieciešami jauniešiem, nepieciešamības gadījumā izstrādāt priekšlikumus par saturu, metodēm un mērķauditoriju.
6. Spēja izvēlēties un organizēt jauniešu vecumam piemērotus informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas un veikt to rezultātu analīzi.
7. Spēja izstrādāt pasākumu, projektu un programmu saturu, formu un darba metodes.
8. Spēja izvērtēt jauniešu izglītības, brīvā laika lietderīgas izmantošanas un izaugsmes vajadzības, nepieciešamība gadījumā iesaistot viņus dažādos pasākumos, projektos un programmās.
9. Spēja motivēt jauniešus iesaistīties sabiedriskās dzīves aktivitātēs.
10. Spēja apmācīt jauniešus plānot un īstenot pasākumus, projektus un programmas.
11. Spēja veicināt jauniešu pilsonisko līdzdalību.
12. Spēja veidot jauniešiem izpratni par darba dzīvi, karjeras izvēli un neformālo izglītību.
13. Spēja veicināt jauniešiem saskarsmes un uzvedības kultūras veidošanos.
14. Spēja sekmēt jauniešu tikumisko īpašību attīstību.

15. Spēja konsultēt jauniešus jaunatnes politikas jomā.
16. Spēja rast kompromisa risinājumus.
17. Spēja patstāvīgi pilnveidot savas zināšanas par jaunatnes politikas jautājumiem Latvijā un Eiropas Savienībā.
18. Spēja veicināt pozitīvu attieksmi pret neformālo izglītību un brīvprātīgo darbu, norādot uz to pozitīvajiem aspektiem.
19. Spēja uzstāties auditorijas priekšā.
20. Spēja adekvāti rīkoties neparedzētās situācijās.
21. Spēja argumentēt savu viedokli, priekšlikumus, ieteikumus.
22. Spēja izmantot informāciju, lai optimizētu savu darbību.
23. Spēja atlasīt aktuālu informāciju, kas ir nepieciešama dažādām mērķauditorijām, izmantojot dažādus informācijas avotus, Latvijas un starptautiskās informācijas iespējas.
24. Spēja iesaistīties informācijas apmaiņā ar starptautiskiem partneriem jaunatnes politikas jomā.
25. Spēja sagatavot prezentācijas materiālus un prezentēt tos.
26. Spēja iesaistīt pasākumos, projektos un programmās dažādus speciālistus, kas saistīti ar darbu ar jaunatni īstenošanu.
27. Spēja iesaistīties dažādu jauniešu pasākumu, projektu un programmu īstenošanā, izvērtēšanā un pilnveidošanā.
28. Spēja apkopot jaunatnes politikā iesaistīto personu priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidošanai.
29. Spēja aprēķināt un piesaistīt finanšu līdzekļus, kas nepieciešami pasākumu, projektu un programmu īstenošanai.
30. Spēja ievērot darba aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus darba vidē.
31. Spēja izprast un piemērot tiesību aktus.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Izvirzīt mērķus un plānot to sasniegšanu.
2. Iegūt, analizēt un atlasīt informāciju un izmantot to.
3. Izvēlēties un izmantot metodiskos materiālus, mācību un audzināšanas līdzekļus (saturu, metodes, formas).
4. Noteikt jaunieša individuālās īpatnības.
5. Noteikt un risināt problēmsituācijas.
6. Sadarboties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītām personām.
7. Motivēt jauniešus izmantot savu brīvo laiku lietderīgi.
8. Veicināt jauniešu atbildības sajūtu.
9. Analizēt un pilnveidot savu darbību.
10. Izmantot iegūtās zināšanas praksē.
11. Argumentēt savu un respektēt citu viedokli.
12. Informēt jebkuru auditoriju par savas darbības rezultātiem.
13. Novērtēt jauniešu sasniegumus neformālajā izglītībā, brīvprātīgajā darbā, sabiedriskajās aktivitātēs.
14. Attīstīt jauniešu pašnovērtēšanas prasmes.
15. Koordinēt neformālās izglītības pasākumu, projektu un programmu izstrādi un to īstenošanu.

16. Vērtēt jaunieša personības attīstību.
17. Veikt pētniecisko darbību jaunatnes politikas jomā savas kompetences ietvaros.
18. Veidot savam darbam nepieciešamos izdales materiālus.
19. Konsultēt, kādas darbības ir nepieciešamas veikt, lai dibinātu jaunatnes organizāciju (biedrību).
20. Nodrošināt jauniešus ar informāciju jauniešu uztverei atbilstošā formā.
21. Sniegt konsultācijas jaunatnes politikas jomā.
22. Pārvaldīt datorprasmes.
23. Veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.
24. Attīstīt jauniešu saskarsmes spējas.
25. Mācīt jauniešus pieņemt argumentētus un izvērtētus lēmumus.
26. Ievērot lietvedības pamatprasmes.
27. Izprast jauniešu vecumposmu īpatnības un celt jauniešu pašapziņu.
28. Pārzināt un izmantot dažādas audzināšanas un neformālās izglītības metodes.
29. Pielietot vispārējās ētikas principus.
30. Plānot, organizēt un vadīt komandas darbu.
31. Izglītoties un izprast profesionālās kvalifikācijas pilnveides nepieciešamību.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
  - 1.1. speciālā pedagogija;
  - 1.2. sociālā pedagogija;
  - 1.3. veselīgs dzīves veids;
  - 1.4. vecumposmu psiholoģija;
  - 1.5. komercdarbības pamati;
  - 1.6. grāmatvedība un finanšu plānošanas pamati.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
  - 2.1. valsts un Eiropas Savienības jaunatnes lietas un tās reglamentējošie dokumenti;
  - 2.2. cilvēktiesības;
  - 2.3. normatīvie akti, kas saistīti ar bērnu un jauniešu nodarbinātību;
  - 2.4. informācijas aprites organizēšana;
  - 2.5. starpkultūru izglītība;
  - 2.6. valsts un sabiedrība;
  - 2.7. vispārcilvēciskās vērtības, kā arī nacionālās vērtības;
  - 2.8. uzvedības un saskarsmes kultūra;
  - 2.9. atkarību profilakse;
  - 2.10. reproduktīvā veselība;
  - 2.11. saziņas organizācija;
  - 2.12. biedrību un nodibinājumu dibināšanas process un pamatdokumenti;
  - 2.13. personības un attīstības psiholoģija.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. projektu veidošana un īstenošana, kā arī projektu vadīšana;
- 3.2. prezentācijas un publiskas runas sagatavošana;
- 3.3. sadarbības organizēšana;
- 3.4. interneta resursu izmantošana;
- 3.5. dažādu jauniešu programmu veidošanas principi un īstenošanas metodes (līderu, komandas veidošanas);
- 3.6. darbības novērtēšanas metodes un principi;
- 3.7. informācijas tehnoloģijas;
- 3.8. vispārīgā pedagoģija un psiholoģija;
- 3.9. personīgā higiēna;
- 3.10. valsts valodas zināšanas;
- 3.11. svešvalodu zināšanas;
- 3.12. bērnu tiesību aizsardzība;
- 3.13. vispārējās ētikas principi;
- 3.14. saskarsmes psiholoģija;
- 3.15. neatliekamā palīdzība;
- 3.16. datorprasmes;
- 3.17. tiesību pamati;
- 3.18. darba aizsardzība;
- 3.19. vides aizsardzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Īstenot darbu ar jaunatni pašvaldībā, sadarbojoties ar jaunatnes organizācijām un jaunatnes iniciatīvu grupām.	1.1.izprast Latvijas Republikas prioritātes jaunatnes politikas jomā; 1.2.iegūt un analizēt informāciju par jaunatnes organizācijām un jaunatnes iniciatīvu grupām; 1.3.formulēt un analizēt problēmas, kas pastāv darbā ar jaunatni; 1.4.sniegt argumentētus priekšlikumus, lai uzlabotu darbu ar jaunatni; 1.5.iesaistīties pašvaldības darba plānošanā, analizē un novērtēšana, lai nodrošinātu jauniešu interešu ievērošanu; 1.6.aprēķināt un informēt par finanšu līdzekļiem, kas nepieciešami pasākumu, projektu un programmu īstenošanai jaunatnes politikas jomā.
2. Koordinēt pašvaldību institūciju sadarbību jaunatnes politikas jomā.	2.1.formulēt un analizēt problēmas, kas pastāv darbā ar jaunatni, izstrādāt jauniešu problēmu risinājumu variantus un informēt par tiem pašvaldību institūcijas; 2.2.piedalīties pašvaldības darba plānu izstrādē, papildinot tos ar pasākumiem, projektiem un programmām jaunatnes politikas jomā; 2.3.apzināt pašvaldības darbiniekus, kuri veic darbu ar jaunatni un iesaistīt viņus jauniešu organizētajos pasākumos, projektos un programmās;

	<p>2.4.ierosināt pašvaldību institūciju pārstāvju kopīgas sanāksmes, lai analizētu un risinātu jautājumus jaunatnes politikas jomā;</p> <p>2.5.apkopot jaunatnes politikas īstenošanā iesaistīto personu priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidošanai;</p> <p>2.6.sniegt metodisku palīdzību citiem pašvaldības darbiniekiem darbā ar jaunatni.</p>
<p>3. Organizēt pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā noteiktā administratīvā teritorijā.</p>	<p>3.1.atlasīt aktuālu informāciju, tajā skaitā par pasākumiem, projektiem un programmām jaunatnes politikas jomā, kas ir nepieciešama dažādām mērķauditorijām, izmantojot Latvijas un starptautiskās informācijas avotu iespējas;</p> <p>3.2.izstrādāt pasākumu, projektu un programmu jaunatnes politikas jomā saturu, formu un darba metodes;</p> <p>3.3.piedalīties pasākumu, projektu un programmu izstrādes, īstenošanas un rezultātus izvērtēšanā;</p> <p>3.4.iesaistīt pasākumos, projektos un programmās pašvaldību institūciju pārstāvjus, kas veic darbu ar jaunatni;</p> <p>3.5.īstenot vai iesaistīties pasākumos, projektos un programmās jaunatnes politikas jomā;</p> <p>3.6.motivēt jauniešus iesaistīties pasākumu, projektu un programmu izstrādē, īstenošanā, izvērtēšanā un pilnveidošanā;</p> <p>3.7.informēt sabiedrību pa pasākumiem, projektiem un programmām jaunatnes politikas jomā.</p>
<p>4. Konsultēt jauniešus par neformālo izglītību, līdzdalības iespējām un brīvprātīgo darbu.</p>	<p>4.1.patstāvīgi pilnveidot savas zināšanas par jaunatnes politikas jautājumiem Latvijā un Eiropas Savienībā;</p> <p>4.2.sniegt jauniešiem piemērotu informāciju par neformālo izglītību, brīvprātīgo darbu un līdzdalības iespējām Latvijā un ārpus tās;</p> <p>4.3.veicināt pozitīvu attieksmi pret neformālo izglītību, līdzdalību un brīvprātīgo darbu, norādot uz to pozitīvajiem aspektiem.</p>
<p>5. Veicināt jauniešu iesaistīšanos noteiktas administratīvās teritorijas sabiedriskās dzīves aktivitātēs.</p>	<p>5.1.izvēlēties jauniešu vecumam piemērotus informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas noteiktā administratīvajā teritorijā;</p> <p>5.2.informēt jauniešus par viņiem aktuāliem pasākumiem, projektiem, programmām un iespējām pavadīt lietderīgi savu brīvo laiku noteiktā administratīvajā teritorijā;</p> <p>5.3.apmācīt jauniešus plānot, īstenot un izvērtēt pasākumus, projektus un programmas.</p>

<p>6. Sniegt priekšlikumus valsts un pašvaldību institūcijām jaunatnes politikas izstrādei, īstenošanai un koordinēšanai.</p>	<p>6.1.veikt jaunatnes politikas īstenošanas izvērtēšanu; 6.2.apkopot jaunatnes politikā iesaistīto personu priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidošanai, informējot par rezultātiem valsts un pašvaldību institūcijas; 6.3.izstrādāt rekomendācijas par darbībām un pasākumiem, ar kuru palīdzību varētu uzlabot jaunatnes politiku.</p>
<p>7. Sniegt priekšlikumus jaunatnes atbalsta programmu un pasākumu izveidei.</p>	<p>7.1.izvērtēt jauniešu izglītības, brīvā laika lietderīgas izmantošanas un izaugsmes vajadzības, nepieciešamības gadījumā iesaistot viņus dažādos pasākumos, projektos un programmās; 7.2.ierosināt atbalsta personālam (sociālais pedagogs, psihologs, logopēds) veidot jauniešu vajadzībām atbilstošas atbalsta programmas un pasākumus; 7.3.sniegt priekšlikumus un iesaistīties jauniešu vajadzībām atbilstošu atbalsta programmu un pasākumu izveidē un īstenošanā.</p>
<p>8. Nodrošināt jauniešus ar viņiem nepieciešamo informāciju.</p>	<p>8.1.pārzināt jauniešu vajadzības informācijas jomā; 8.2.izmantot savā darbā dažādus informācijas avotus un informēt jauniešus par dažādu informācijas avotu pastāvēšanu; 8.3.izmantot dažādas metodes, nodrošinot jauniešus ar aktuālo informāciju jaunatnes politikas jomā; 8.4.sagatavot prezentācijas materiālus un prezentēt tos, argumentējot savu viedokli, priekšlikumus un ieteikumus.</p>
<p>9. Koordinēt starptautisko sadarbību jaunatnes politikas jomā.</p>	<p>9.2.izprast starptautiskās prioritātes jaunatnes politikas jomā un izstrādāt priekšlikumus pašvaldības politikai saskaņā ar minētajām prioritātēm; 9.3.iesaistīties informācijas apmaiņā ar starptautiskiem partneriem jaunatnes politikas jomā; 9.4.sniegt valsts un pašvaldību institūcijām priekšlikumus starptautiskās sadarbības uzlabošanai.</p>
<p>10. Veicināt jauniešu personības attīstību.</p>	<p>10.1. veicināt jaunatnes intelektuālās, emocionālās un sociālās attīstības iespējas; 10.2. veicināt jaunatnes atbildības un patstāvības attīstību; 10.3. veicināt pilsonisko līdzdalību un patriotismu; 10.4. veidot jauniešiem izpratni par karjeru un</p>

	mūžizglītību; 10.5.veicināt jauniešiem saskarsmes un uzvedības kultūras veidošanos; 10.6.sekmēt jauniešu tikumisko īpašību attīstību.
--	---

Jaunatnes lietu speciālista profesijas standarta izstrādes darba grupa:

N.Rogaļeva – Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Jaunatnes lietu departamenta direktora vietniece;

L.Timbra - Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Jaunatnes lietu departamenta pārvaldes vecākā referente;

S.Atvara - Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Jaunatnes lietu departamenta vecākā referente;

B.Dreiže – Liepājas pilsētas eksperte jaunatnes un NVO lietās;

D.Lepere – Talsu rajona padomes Jaunatnes lietu konsultatīvās padomes priekšsēdētāja;

E.Paulovičs – Jelgavas rajona jaunatnes lietu koordinators;

E.Pelša – Izglītības un zinātnes ministrijas valsts jaunatnes iniciatīvu centra Stratēģiskās plānošanas departamenta direktore;

S.Subota- Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta Bērnu un jaunatnes pārvaldes Jaunatnes atbalsta nodaļas vadītāja.

Jaunatnes lietu speciālista profesijas standarta eksperti:

I.Juhansone - Tieslietu ministrijas Valsts sekretāra p.i.;

I.Gratkovska - Tieslietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieces likumdošanas jautājumos p.i.;

S.Zvidriņa - Kultūras ministrijas Valsts sekretāre;

A.Jaunsleinis - Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs.